

PREDICĂ LA DUMINICA

A V-A DUPĂ PAȘTI

Duminica Samarincii

Dacă ai fi știut Darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce-ți zice: «Dă-Mi să beau!» Tu ai fi cerut de la El, și El ți-ar fi dat APA VIE! (Ioan IV, 10)

Hristos a înviat!

Frați creștini,

Multe învățături vrednice de luat în seamă cuprinde Sfânta Evanghelie ce s-a citit astăzi. Ea ne arată lămurit că Iisus Hristos este Dumnezeu și om. Prin iubirea Lui nemărginită și smerenia cea desăvârșită a încredințat pe femeia samarineancă și pe toți locuitorii din Samaria că El este Mesia Cel așteptat chiar și de ei, samarinenii. Să luăm aminte și noi și să deschidem adâncul sufletului nostru, ca să ne umplem de Harul cel ceresc, spre mântuirea sufletelor noastre.

Era o zi de vară cu soare arzător pe pământul Iudeii și Domnul nostru Iisus călătorea, venind din Iudeia spre Nazareth, iar drumul acesta trecea prin Samaria. Obosit de călătorie,

fiindcă mergea pe jos, se oprește la Fântâna lui Iacov. Stă singur, gânditor și parcă așteaptă ceva. Ucenicii erau duși în cetate să cumpere mâncare. Iisus, ca Dumnezeu adevărat, știa că la ora aceea trebuia să vină femeia samarineancă la fântână să scoată apă. Nu trece mult și iată că sosește.

Parcă o vedem și noi, gătită și împodobită frumos, ca să placă celor ce o vor vedea venind la fântână. Iisus se opri în locul acesta tocmai ca să vâneze sufletul ei pierdut și tulburat, ca să vâneze rodul Evei, așa cum spun sfinții părinți în cântările Bisericii. Era ceasul al șaselea și căldura soarelui dogorea puternic. Tot la ceasul al șaselea a fost așteptată și Eva de șarpele - diavol - la pomul oprit în grădina raiului, căzând în neascultare de Dumnezeu.

În acest moment, Iisus găsește prilejul potrivit să pună lumină în sufletul acestei femei care viețuia în întuneric și păcate. Ea era cuprinsă de păcatul desfrânării, fiindcă avusese cinci bărbați în afara legii și nici al șaselea cu care era acum nu era bărbatul ei legitim. Din această mocirlă a păcatelor nimeni nu putea s-o scoată decât Fiul lui Dumnezeu, care s-a coborât din cer. El i-a descoperit păcatele cele grele și a făcut-o să înțeleagă că El este Mesia cel adevărat, pe care-l așteptau proorocii lor.

La început vedem pe această femeie cam distrată și încrezută, spunându-i Domnului că nu are bărbat. Privind însă mai cu atenție la Mântuitorul, rămâne încremenită de strălucirea feței Sale, apoi se miră când înțelese că este de neam evreu și se miră și mai mult când văzu că vorbește cu ea și chiar îl întrebă: "Cum, Tu, care ești iudeu, îmi ceri apă mie, fiind samarineancă?" Iisus îi răspunde: "Dacă ai fi cunoscut tu Darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce-ți zice dă-Mi să beau, atunci tu L-ai fi rugat și El ți-ar fi dat APĂ VIE!"

"Doamne - îi zise ea - Tu n-ai cu ce să scoți apă, iar fântâna este adâncă, cum ai putea dar să ai apă vie, nu cumva ești Tu mai mare decât Părintele Iacov, care ne-a dat fântâna?" Iisus i-a răspuns: "Cine va bea din apa aceasta va înseta iarăși, dar cine va bea din apa pe care Eu o voi da nu va mai înseta în veac, pentru că apa pe care o voi da Eu se va preface într-un izvor de apă vie în viața veșnică".

"Doamne - îi spuse femeia - dă-mi această apă ca să nu mai însetez și să nu mai vin aici să scot!" Iisus îi spuse: "Du-te și cheamă pe bărbatul tău!" Femeia i-a răspuns: "N-am bărbat". Iisus i-a spus iarăși: "Bine ai zis, că cinci bărbați ai avut și acum pe acela pe care-l ai nu-ți este bărbat, aici ai spus adevărul".

Femeia, văzându-se descoperită și că Iisus citește în sufletul ei cel întinat ca într-o carte deschisă, începe a-și mărturisi traiul ei cel greșit de până atunci și zise: "Doamne, văd că Tu ești un prooroc; cum este bine să se închine omul, după datina evreilor în Ierusalim, sau după obiceiul samarinenilor pe muntele Garizim?" Domnul Hristos îi răspunse femeii cu aceste cuvinte: "Duh este Dumnezeu și cei ce se închină Lui trebuie să L se închine în Duh și Adevăr".

"Știu - îi răspunse femeia - că are să vină Mesia, Cel căruia i se zice Hristos, când va veni El ne va spune nouă toate". "Eu sunt - îi zise Iisus - Cel ce grăiesc cu tine". Auzind femeia aceste cuvinte, a fost pătrunsă și luminată până în adâncul sufletului, apoi cuprinsă de un avânt puternic, ca o săgeată scăpată dintr-un arc, a zburat spre satul ei, uitând la fântână și găleata cu care venise, lepădând totodată și firea ei veche, murdară și plină de păcate. Nu mai vedea nimic înaintea ochilor.

Aleargă în goană mare să vestească lumii din satul ei pe Iisus, Mesia. Vântul îi scutură părul, picioarele se lovesc de bolovanii drumului, mâinile se avântă mereu înainte pentru a ușura înaintarea trupului, iar în ochii și sufletul ei arde o flacără nouă, plină de o putere curățitoare. Buzele ei din când în când șoptesc vorbele lui Iisus: "Dacă ai fi cunoscut tu Darul lui Dumnezeu ...".

Dar iat-o în mijlocul satului chemând lumea și zicând: "Veniți, haideți repede la fântâna strămoșului Iacov, să vedeți pe Acela despre care ne vorbesc profeții". La început oamenii, cunoscându-i trecutul ei păcătos, nu au prea luat-o în seamă. Ea nu s-a lăsat însă și cu putere și mai mare a strigat: "Veniți să-L vedeți, iată, mi-a spus toate păcatele mele, citește în sufletul omului, știe totul și-i așa de bun, așa de iertător, milos și iubitor!"

Oamenii începură să facă ochii mari și uitându-se unii la alții ziseră: "Niciodată n-a vorbit femeia aceasta așa ceva, iată ce lumină îi joacă pe față și cât îi este glasul de convingător!" Au început a se strânge în jurul ei, iar femeia le-a relatat toată convorbirea ei cu Iisus. Tot poporul a crezut și a pornit cu ea în frunte spre fântâna lui Iacov, iar acolo și-au predat sufletele în mâna Celui care potolește toată setea sufletească.

Astfel oamenii aceștia din Samaria, care aveau gurile otrăvite de apa murdară a păcatelor, plină de poftele deșarte ale desfrânărilor, lăcomiei, mândriei și beției, au cunoscut și ei acolo lângă fântână pe Mesia cel așteptat. Acolo și atunci au sorbit Cuvântul cel dumnezeiesc, s-au răcorit și s-au convins pe deplin că El este cu adevărat Iisus Hristos, Mesia cel așteptat.

Femeia samarineancă, fiind pătrunsă de Darul lui Dumnezeu, și-a schimbat viața ei cea păcătoasă cu chip cuviincios și evlavios a început să propovăduiască cu lacrimi în ochi cum L-a întâlnit ea pe Domnul la fântâna lui Iacov și cum a primit de la El, prin botez, numele de FOTINI. Cu mare dragoste și credință mergea din sat în sat, din oraș în oraș și vestea Cuvântul lui Dumnezeu.

În vremea împăratului Neron al Romei, această femeie împreună cu cele cinci surori ale ei: Anatoli, Foto, Fotis, Paraschevi și Chiriachi, precum și cu cei doi fii ai ei, Victor și Iosif, au îndurat trei ani de temniță grea și cele mai cumplite chinuri. Așa și-au sfârșit viața luând cununa muceniei, dar au lăsat în dreapta credință mulțime nenumărată de creștini, la fântâna lui Iacov, care este Sfânta Biserică. Darul și Harul Mântuitorului pe care-L cunoscuse

la fântâna lui Iacov au ajutat-o pe Fotini să se ridice mai presus de mocirla lumii acesteia și să-i ajute și pe alții.

Harul lui Dumnezeu, această forță și putere, a îmbrăcat și pe apostolul Pavel, căci așa zice el: "Prin Harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt și Harul Lui, care este în mine, n-a fost în zadar". Darul lui Dumnezeu și Harul lui Dumnezeu sunt unul și același lucru, preoții folosind la slujbe ambii termeni. Harul lui Dumnezeu este o putere supranaturală, care vine în ajutorul sufletului nostru bolnav ca să-l vindece și să-l întărească.

Harul lui Dumnezeu este grația care colaborează cu mintea și voința noastră ca să ne ridice biruitori peste ispitele materiale. Harul este o putere necunoscută lumii; el nu se află nici în sânge, nici în carne, despre el nu vorbește nici psihologia, nici fizica, nici o altă știință. Despre Har vorbește numai religia creștină. Harul e darul lui Dumnezeu care ajută și desăvârșește natura. Darul lui Dumnezeu este energia spirituală, forța sfântă și puterea Duhului pe care Dumnezeu o trimite sufletului omenesc.

Darul lui Dumnezeu este ajutorul cerului, mâna Tatălui, mila Fiului și raza Duhului Sfânt prin care se arată iubirea lui Dumnezeu față de om. Darul lui Dumnezeu este focul cel sfânt care încălzește în dragoste inimile creștinilor, este apa cea vie făgăduită de Mântuitorul femeii samarince. Darul sau Harul sfințește sufletul și nimicește păcatul, așa după cum soarele nimicește microbii. Harul e o putere necunoscută în Vechiul Testament.

Legea veche a descoperit numai păcatul și neputința de a ne elibera din brațele lui. Harul lui Dumnezeu lucrează în Biserică prin Sfintele Taine. De aceea zice Sfântul Pavel: "Prin Har sunteți mântuiți". Harul ne face liberi și stăpâni pentru că el ne face curați. Un suflet plin de har e ca o grădină de flori, de parfum și fructe.

Un om înarmat cu forța Darului devine un nebiruit, plin de voință, care luptă totdeauna cu succes în războiul sufletului cu amăgirile, cu patimile și ispitele cărnii. Numai Darul lui Dumnezeu a putut face din oameni sfinți și mucenici, eroi ai credinței, speranței și iubirii creștine. În toți oamenii patimile sunt vii, dar în oamenii Harului ele sunt legate; este vie patima, dar este legată. Cine stăpânește peste patimi e împărat. Dacă vrem să vină peste noi Harul lui Dumnezeu, trebuie să ne ferim de păcate, în special de păcatele mari, de moarte, mai ales de mândrie, căci zice Duhul Sfânt prin gura Apostolului Iacov: "Dumnezeu celor smeriți le dă Har, iar celor mândri le stă împotrivă". Toți sfinții lui Dumnezeu au propovăduit în lume învățăturile Mântuitorului Iisus cu multă înflăcărare din Darul lui Dumnezeu.

Religia noastră creștină ortodoxă nu este cunoscută, nu este înțeleasă, nu este apreciată frumusețea ei dumnezeiască. Nu numai că nu se mănâncă din hrana aceasta duhovnicească a religiei noastre, dar ea nu e nici gustată. Puterea ei e neștiută, e nevoie de lucru, de chemare, ca lumea să vină să vadă, să pună degetul ca Toma și să cunoască adevărul religiei noastre. E bine să pornim cu toții la lucrul femeii samarince și să începem să-i trezim pe cei din jurul nostru din amorțeală și nepăsare.

Treziți pe membrii familiei, treziți pe prieteni și necunoscuți, vorbiți-le despre dragostea lui Hristos, aduceți-i în fața Altarului, luminați pe neștiutori, încurajați pe cei șovăielnici, luați-i pe drumul binelui și al credinței, căci dureros lucru este să vezi numele lui Dumnezeu hulit. Sfintele Taine sunt luate în bătaie de joc și pretutindeni se ridică hulitori împotriva lui Dumnezeu și a sfinților. Trebuie să se sfârșească odată cu această rușine care nu se întâlnește în nici o altă parte. Pângăritorii trebuie înfierăți, defăimătorii reduși la tăcere.

De aceea căutați să apărați dreapta credință ortodoxă când este atacată. Opriți răul oriunde îl întâlniți, certați și pedepsiți copiii când înjură și-și bat joc de lucrurile sfinte. Aveți îndrăzneala și vorbiți cu convingere, căci numai așa veți împlini datoria de creștini adevărați, următori ai dreptei credințe și vă veți asemena cu samarineanca din Evanghelia de astăzi.

Strigați din convingerea inimii cu toată puterea credinței, căci lumea trăiește în întuneric, ca la începutul păgânismului. Lupta e în toi, căci lumina s-a încăierat cu întunericul, adevărul cu minciuna, binele cu răul. Lumea este stăpânită de cele mai sălbaticе păcate, care nici în păgânism nu se găseau. De aceea mulți se vor prăbuși din nenorocire în nenorocire și vor pieri pentru totdeauna. E o datorie sfântă din partea noastră, a creștinilor care cunoaștem credința, să dăm ajutor acestor suflete care se pierd din neștiință pe diferite căi. Unii cad în ghearele sectanților, alții cad în păcatele cele grele ale beției, avorturilor, desfrânărilor, nedreptăților și tuturor înșelătoriilor.

Creștinii noștri s-ar putea asemena cu niște păsări împăiate. Cei care ați vizitat un muzeu de păsări împăiate ați văzut că parcă te afli aievea într-un codru. Vezi colo un vultur cu aripile întinse, parcă stă să zboare; în altă parte mierla cu ciocul deschis, gata să cânte, în altă parte o lebedă plutește pe apă și așa mai departe. Aceste păsări însă au numai chip de viață, în realitate sunt moarte, umplute cu paie.

Așa și creștinii noștri, fac unele forme creștinești, dar nu este duh de viață în ei, sunt doar cu chipul creștini. Creștinii noștri se țin de anumite date, poartă nume de sfinți, dar faptele sunt păgânești, viața cea sufletească este moartă, pentru că nu este duh în gura lor, în inima și în viața lor. Oamenii nu se mai hrănesc cu Cuvântul lui Dumnezeu, nu mai vin la Biserică, care este fântâna lui Iacov și care are apa cea vie ce-l poate face pe om fericit. Această apă îi aduce mulțumire sufletească, îi înviorează sufletul omorât de păcate și îl mângâie în toate necazurile lui, așa cum s-a refăcut și femeia samarineancă.

Sufletul ei s-a schimbat îndată, Cuvântul lui Dumnezeu i-a pătruns în inimă, viața ei s-a luminat, căci îndată s-a hotărât să lase murdăria păcatelor și să urmeze Bunul Învățător. Ea, care trăise cu șase bărbați în concubinaj, a urât viața ei cea păcătoasă și s-a întors cu tot sufletul la Dumnezeu. Să ia aminte femeile noastre creștine de astăzi care trăiesc cu bărbații lor fără binecuvântarea Bisericii și să se hotărască a nu-și mai bate joc de credința lor, de sufletele și trupurile lor, căci nu mai este vreme de pierdut și Dumnezeu va cere socoteală pentru atâția ani de așteptare.

Pe Domnul Hristos și astăzi, frați creștini, îl găsim la fântâna lui Iacov, aici în Biserică, și de aici vă trimitem pe cele necununuate acasă, să vă aduceți bărbații la Biserică și să vă cununați. El trimite mamele să vină aici cu copiii și nepoții, vă trimite pe toți care v-ați adunat aici astăzi, căci fiecare aveți de adus pe câte cineva la fântâna lui Iacov.

Duceți-vă și spuneți-le despre fântâna aceasta cu apă vie și de Mesia care ne vorbește Cuvântul adevărului. Spuneți-le și grăbiți-vă cu toții să vină acum, până nu se sparge găleata, până când nu seacă fântâna, până când nu se închid ușile, fiindcă atunci vor plânge în zadar, căci bunătățile s-au vândut, târgul s-a închis, iar neguțătorii au plecat departe în țara cea de sus.

Sfinții prooroci ne spun că, în zilele din urmă Dumnezeu va lua Harul Său și se vor rări învățătorii cei adevărați, duhovnicii cei iscusiți, iar Jertfa cea necurmată, adică Sfânta Liturghie va înceta aproape de tot. Să ne trezim dacă vrem să ne mântuim, să imităm pe Hristos și urmașii Lui, să nu fim cu două fețe, una spre Dumnezeu și alta spre diavol, căci un singur suflet avem și, dacă nu îngrijim de el, l-am pierdut pentru totdeauna.

Să fim atenți cu sufletul nostru, să nu pățim și noi cum a pățit o femeie care și-a uitat copilul în leagăn când îi luase casa foc. S-a grăbit sărmana mai întâi să-și scoată banii, hainele, dar copilașul l-a uitat adormit în leagăn. Când și-a adus aminte de el, era prea târziu, căci copilul arsese împreună cu leagănul. Întocmai așa fac mulți cu sufletul lor. Aleargă în sus și în jos, se străduiesc să-și strângă bani, să-și umple șifonierele cu haine, să mănânce, să chefuiască, iar bietul suflet - copilul acesta din noi - e uitat și părăsit în focul păcatelor și al pieirii veșnice.

Cei mai mulți pe patul morții se trezesc că și-au uitat sufletul, dar atunci e prea târziu. Multora dintre noi ni s-a întâmplat să vedem pe câte cineva că moare și cere preotul pe patul morții, dar mai înainte nu i-a trebuit spovedanie și împărtășanie, nu i-a trebuit biserică. Acestora nimenea nu le garantează mântuirea. Să se grăbească să vină până nu e prea târziu.

Cu toții am văzut câte o dată poate pe cineva care a sosit prea târziu la gară și a scăpat trenul. Așa stând eu într-o zi pe o bancă, într-o gară mare, am văzut cum un soldat întârziat alerga să prindă trenul tocmai când ieșea din stație. Fugea bietul om abia putând să-și tragă sufletul. Când a intrat în casa de bilete, aceasta era închisă și n-a mai putut să-și scoată biletul, nemaigăsind nici loc în vagon, dar totuși a plecat acolo unde trebuia. După plecarea trenului, sosește în gară un alt călător, liniștit, cu țigara în gură, cu mâinile în buzunar, uitându-se liniștit în depărtare, crezând că trenul a întârziat.

Aflând că trenul tocmai plecase, a început a se văita și a se întrista. Cineva căuta să-l încurajeze, spunându-i că trenul vine și a doua zi. Dar omul nostru răspunse: "O, nu, mâine e prea târziu, căci astăzi se judecă procesul meu; o, nenorocitul de mine, cu siguranță voi fi condamnat".

Această întâmplare m-a făcut să cuget asupra multor cazuri când, din pricina amânărilor pe care noi le facem mereu, pierdem trenul și apoi aflăm și ne văicărim fără folos. Un școlar, dacă nu s-ar duce mai devreme, poate pierde examenul. Un bolnav care amână mereu operația, atunci când durerile se întetesc se hotărăște și pleacă, dar cu multă grijă și aflând că a venit prea târziu, iar boala e înaintată, începe a se tângui că nu a venit mai devreme și astfel omul nostru, amânând mereu, și-a pierdut vindecarea.

Un om care nu-și poate plăti datoriile la timp plătește amendă sau aceasta se majorează și exemplele de acest fel ar putea continua. Tot așa se întâmplă și cu cele sufletești, frați creștini. Căci duhurile necurate atâta ne îndeamnă să tot amânăm venirea noastră la gară - la biserică - pentru a prinde trenul mântuirii, mergerea noastră la doctor, la duhovnic, la spovedit. Și tot așa diavolul îi spune tot mereu omului la ureche că e prea devreme să mergi la biserică, că n-ai păcate, că te poți ruga și acasă, că ești tânăr și mai ai mult de trăit, că acolo, la biserică, se duc doar cei bătrâni.

Astfel, ucigașul acesta de demon nu-l lasă pe om să se întoarcă la Dumnezeu, să se lase de păcate și să-și îndrepte viața. Vede omul plecând pe mulți din viața aceasta de moarte năprasnică și-i conduce chiar el la cimitir, dar el tot nu crede că într-o zi îi vine și lui rândul să-l ducă alții acolo; pentru că așa este omul, ca și o floare care se veștejește și-apoi moare.

Când te uiți în cimitir, vezi pe cruci scrise mai multe suflete care au trăit aici până în 20, 30 de ani și tot mai rar bătrâni de 70, 80 de ani. De aceea, frați creștini, să ne silim să nu pierdem trenul mântuirii noastre. Măine poate fi prea târziu. Veniți la Dumnezeu, veniți, că am aflat pe Mesia, veniți la fântâna lui Iacov ca să luați apă vie, să luați Darul și Harul ceresc, căci numai aici, în biserică, se revarsă din mâna lui Dumnezeu.

Chemați-L pe Mântuitorul Iisus Hristos și rugați-L să intre în casele dumneavoastră, așa cum L-au rugat samarinenii să rămână la ei, iar Iisus, ne spune Sfânta Evanghelie, a rămas în cetatea lor două zile, învățându-i, miluindu-i și săturându-i pe toți cu Cuvântul lui Dumnezeu, Cuvântul adevărului. Să nu ne înșelăm gândindu-ne că Dumnezeu ne iartă fără să ne întoarcem la El, fără să ne lăsăm de păcate, fără pocăință, fiindcă Dumnezeu e bun, dar e și drept.

De aceea a rânduit o zi de judecată pentru toată lumea și chinurile iadului le-a rânduit pentru cei care ascultă de diavolul. Să alergăm și noi, ca femeia samarineancă, să spunem celor ce vor să-și salveze sufletul să vină la Iisus, să se întoarcă la Dumnezeu, că nu se poate sluji la doi domni. Trebuie să ne lepădăm de satana și de lucrurile lui, așa cum am făgăduit prin nașii noștri la botez, căci numai așa vom primi, de la Dumnezeu, Darul și Harul Său mântuitor.

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul puterilor, al milei și al îndurărilor, trimite Harul Tău peste noi ca să ne lumineze mintea, să ne trezească conștiința, să ne întărească voința și să ne sfințească viața. Duhul Tău să se coboare în noi, ca să nu mai fim neputincioși și să slujim materiei. Dă-ne Doamne Harul Tău, pe care L-ai dat sfinților Tăi, căci fără de el și fără Tine, lisuse, nu putem face nimic.

Apără-ne, mântuiește-ne și ne păzește pe noi, Dumnezeule cu Harul Tău. Amin.